

REZUMAT

FACULTATEA DE ECONOMIE ȘI ADMINISTRAREA AFACERILOR

ȘCOALA DOCTORALĂ DE ȘTIINȚE SOCIO-UMANE

REZUMATUL

tezei de doctorat intitulată

” POLITICA BUGETARĂ A ROMÂNIEI ȘI IMPACTUL ACESTEIA
ASUPRA ECHILIBRULUI MACROECONOMIC”

Coordonator științific: Prof. univ. dr. Gheorghe PÎRVU

Doctorand: Cosmin Costinel DRICU

A. CUPRINSUL TEZEI DE DOCTORAT

INTRODUCERE

CAP.1. POLITICA BUGETARĂ – COMPONENTĂ ESENȚIALĂ A POLITICII FINANCIARE

1.1. Locul și rolul politicii bugetare în cadrul mix-ului de politici
macroeconomice

1.2. Politica bugetară: concept, obiective, rol

1.3. Funcțiile politicii bugetare

1.4. Obiectivele și instrumentele politicii bugetare

1.5. Componentele politicilor bugetare

1.6. Conexiunea politică bugetară-politică fiscală. Mix-ul de politici fiscal-
bugetare

CAP.2. ECHILIBRUL ȘI DEZECHILIBRUL MACROECONOMIC

2.1. Echilibrul economic: concept, forme și corelații fundamentale

2.2. Echilibrul macroeconomic prin prisma teoriei economice

2.2.1. *Echilibrul pe piața bunurilor și serviciilor*

2.2.2. *Echilibrul pe piața factorilor de producție*

2.2.3. *Echilibrul pe piața creditului*

2.3. Echilibrul economic în viziunea modernă

2.3.1. *Echilibrul bugetar și politica financiară publică*

2.3.2. *Echilibrul monetar și politica monetară*

2.3.3. *Echilibrul extern și piața valutară*

2.4. Teorii și modele ale echilibrului economic

2.5. Teoria dezechilibrului economic

2.6. Echilibrul bugetar

CAP.3. POLITICA BUGETARĂ ÎN ROMÂNIA - INSTRUMENT DE ATINGERE A UNOR ȚINTE MACROECONOMICE

3.1. Cadrul macroeconomic în România în perioada 2005-2013

3.2. Dinamica indicatorilor economici și bugetari în România în perioada 2005-2013

3.2.1. Analiza ratei investițiilor și deficitului bugetar

3.2.2. Analiza factorilor de producție și a unor surse de finanțare

3.3. Analiza politicii bugetare a României prin prisma cheltuielilor și veniturilor bugetare

3.3.1. Politica fiscal bugetară centrata pe redimensionarea raportului impozite directe-impozite indirecte

3.3.2. Impactul compactului fiscal asupra României

3.3.3. Politica bugetară centrată pe raționalizarea distribuirii cheltuielilor bugetare

3.4. Analiza politicii deficitului bugetar în perioada 2005-2013

3.5. Măsurile de restabilire a echilibrului bugetar în România

CAP.4. EVOLUȚIA COMPONENTELOR ECHILIBRULUI ECONOMIC GENERAL ÎN CAZUL ROMÂNIEI, ÎN PERIOADA 2005-2013

4.1. Echilibru dinamic și politicile macroeconomice privite prin prisma pentagoanelor stabilizării macroeconomice – cazul României, în perioada 2005-2013

4.2. Corelațiile componentelor echilibrului macroeconomic în contextul economiei românești 2005-2013

CONCLUZII, PROPUNERI ȘI DEZVOLTĂRI ULTERIOARE

BIBLIOGRAFIE

LISTA LUCRĂRILOR PUBLICATE

CURRICULUM VITAE

REZUMAT

ABSTRACT

ANEXE

B. CUVINTE CHEIE: politică economică; politică financiară; politică macroeconomică; politică bugetară; politică fiscală; politică fiscal-bugetară; politică fiscal-bugetară discreționară; politică monetară; mix-ul de politici; stabilizare conjuncturală; creșterea economică; politica soldului bugetar; stabilizatori automați; politică expansionistă; politică prociclică; soldul bugetar primar; soldul bugetar structural; soldul bugetar real; soldul bugetar ciclic; ajustare macroeconomică, stabilitate macroeconomică; cerere agregată; oferta agregată; echilibru economic; echilibru financiar; echilibru monetar; echilibru bugetar; echilibru micro-, mezo și macroeconomic; echilibru static; echilibru dinamic; echilibrului funcțional; echilibrul structural; dezechilibrul economic; cadrul macroeconomic; consolidare fiscală; consum final; formarea bruta de capital fix; compact fiscal; pact de stabilitate și creștere; convergența nominală; creștere economică; rata de creștere a PIB real; rata somaj; rata inflației; luxuri de investiții străine directe; rata investițiilor; rata de economisire; datorie publică; pentagonul stabilizării macroeconomice

C. ARGUMENTE PENTRU ABORDAREA TEMEI

Ipoieza care stă la baza studiului de față, studiu care se dorește o cercetare sistematică și complexă a politicii bugetare și a faptului că aceasta are un rol, un loc și o menire specifică în reglarea evoluției mecanismul economic.

Din multitudinea argumentelor care pledează în favoarea studiului sistematic al rolului și importanței politicii bugetare în asigurarea echilibrului macroeconomic, considerăm că prezintă o semnificație deosebită următoarele:

1. - rolul și importanța statului în economie se manifestă prin instrumentele de politică economică, și în particular prin politicile pe care le promovează: monetară, de credit, bugetară, fiscală; în cadrul politicii financiare un rol esențial îl are politica bugetară, care utilizând bugetul ca principal instrument de intervenție în economie, statul are un rol activ în influențarea proceselor economice și sociale;
2. - instrumentele politicii bugetare sunt cheltuielile publice, care au o natură diversificată și servesc la achiziționarea de bunuri și servicii necesare instituțiilor publice, la asigurarea de resurse bănești unor categorii sociale sau susținerea financiară a dezvoltării unor ramuri sau domenii de activitate;
3. - mai mult ca oricând, putem vorbi de existența unor interdependențe economice generate de existența unei piețe mondiale formată ca urmare a raporturilor care s-au stabilit între economiile naționale și care funcționează ca un proces de internaționalizare a factorilor de producție și de adâncire a diviziunii internaționale a muncii prin intermediul relațiilor de schimb dintre entitățile economice din țări diferite. Această tendință se manifestă tot mai pregnant în evoluția economiei mondiale, referitor la care afirmăm că un dezechilibru produs în cadrul unei economii naționale (un exemplu concludent este cazul crizei provocate de creditele ipotecare în S.U.A) poate genera un val de disfuncționalități manifestate în toate sectoarele, la nivelul întregii economii mondiale. Asistăm așadar la un adevărat efect de domino produs din cauza interdependențelor economice și care nu se rezumă doar la un singur sector de activitate sau cel mult la o economie națională, ci la nivelul întregii economii mondiale;
4. - realizarea unui dozaj optim de politici (mix-ul de politici) concretizate într-o strategie fiscal-bugetară care să țină seama de constrângerile care decurg din manifestarea crizei economice, și în același timp, nu sacrifică obiectivele pe termen mediu și lung ale societății, de creștere susținută și dezvoltare durabilă. În acest sens, este necesară asigurarea stabilității macroeconomice și sustenabilitatea datoriei publice; aceste obiective se vor realiza prin administrarea eficientă a sistemului de venituri, ajustarea rațională și prioritizarea transparentă a cheltuielilor și prin schimbarea comportamentului administrației publice;
5. - reducerea deficitelor bugetare, în vederea restabilirii echilibrului macroeconomic, și a corelațiilor dintre componentele acestuia, sunt măsuri la care autoritățile au apelat în primul rând prin creșterea impozitelor, ocolind calea sănătoasă, dar dificilă, a raționalizării cheltuielilor, în timp ce amânarea raționalizărilor a dus deseori la corecții arbitrare, devenite inevitabile, ce au fost dureroase pentru întreaga economie.

D. SINTEZA CAPITOLELOR TEZEI DE DOCTORAT

Prin politica bugetară, are loc influențarea activității economice cât și evoluția dinamică a proceselor economice, prin intermediul cererii agregate. Proiecția pe un orizont mai larg a politicii bugetare se materializează în modificarea economisirii, a investițiilor și creșterii economice.

Obiectivul principal ce a fost urmărit în principal în cadrul prezentei cercetări doctorale constă în **observarea impactului** pe care politica bugetară promovată de autoritățile executive o are în **ajustarea macroeconomică**.

Pentru acoperirea cât mai corespunzătoare, din punctul nostru de vedere, a problematicii majore amintite, am structurat lucrarea în 4 capitole cu ponderi relativ egală în economia sa, dintre care primele două cu caracter conceptual-metodologic și ultimele două cu caracter preponderent empiric și instrumental.

În cadrul primului capitol **"Politica bugetară – componentă esențială a politicii financiare"** am urmărit să prezint rolul, instrumentele și contribuția pe care politica bugetară o realizează în reglarea macroeconomică.

Politica fiscal – bugetară trebuie să realizeze un echilibru între necesitățile reale de resurse financiare ale statului în vederea îndeplinirii obiectivelor economice și sociale, și posibilitatea reală de acoperire a acestora.

În demersul meu, am încercat să dau unele răspunsuri la anumite întrebări despre sistemul fiscal-bugetar și a evoluției din ultimii ani cât, și impactul adoptării acestuia asupra echilibrului macroeconomic.

Am încercat a surprinde modul în care se efectuează reglarea macroeconomică prin intermediul bugetul general al statului, și implicit prin bugetul de stat, proces care se realizează prin dimensionarea corectă echilibrelor sau dezechilibrelor macroeconomice.

Aspectelor teoretice privind cunoașterea notiunilor de politică bugetară, conceptul, rolul și funcțiile acesteia au constituit elemente asupra cărora mi-am canalizat întreg efortul, au constituit o **"temelie"** solidă în efectuarea întregul demers științific.

O atenție deosebită a fost acordată aspectelor teoretice abordate de principalele teorii economice cu privire la rolul și efectele politicii fiscal – bugetare.

Adepii concepției keynesiste au crezut că politica fiscal- bugetară este o **"manetă"** cu ajutorul căreia guvernul unei țări poate controla mersul economiei a constituit o altă provocare în cale cercetării efectuate. Edificarea și aprofundarea conceptului că, un deficit bugetar însemnat ar acționa ca un stimulent în plus pentru creșterea economică, prin care șomajul s-ar diminua și s-ar relansa economia mi-a stârnit și mai mult ambiția de a căuta adevărul.

În perioada curentă însă, puțini oameni mai cred în principiile keynesiste, făcându-și loc ideea de **politică fiscal-bugetară discreționară**, cu efectele ei benefice, dar și limitele care, uneori, o încorsetează.

Experiența modernă a scos în evidență însă, cinci ținte de politică economică care sunt **integrate** cu ajutorul politicii bugetare:

- creșterea economică sustenabilă;
- ocuparea forței de muncă;
- stabilitatea prețurilor;
- limitarea deficitului bugetar;
- echilibrul balanței de plăți și limitarea deficitului de cont curent.

De asemenea, a fost analizată conexiunea politicii bugetare cu celelalte politici, monetară, valutară, iar efortul nostru s-a aplecat în vederea cercetării dozajului optim (mix- ul de politici) ce trebuie aplicat în vederea ajustării echilibrului macroeconomic.

Ciclurile politico - economice puse în evidență în ultimele decenii, au făcut să se vorbească mai mult despre politicile anticiclice și despre comportamentul politicianilor privit în strânsă legătură cu comportamentul electoratului. Pentru a asigura condițiile unei dezvoltări durabile, statul de obicei apelează la un complex de măsuri de stimulare fiscal – bugetară.

În urma cercetărilor efectuate în acest domeniu vast s-a desprins faptul că, politicile anticiclice sunt cunoscute și aplicate peste tot în lume, fiecare guvern responsabil alegând acele instrumente de politică bugetară și fiscală, concretizate în așa-zise mix-uri fiscal – bugetare, care se potrivesc cel mai bine cu posibilitățile concrete ale economiei și corespund propriei sale doctrine politice.

Ținând cont de concepțiile lui Marshall și Swanson, precum și ale lui Dornbusch, Fischer și Startz privind *mixul de politici macroeconomice* (mix format primordial din politica monetară și cea fiscal-bugetară), se evidențiază clar că, *politica monetară prezintă o foarte mare flexibilitate* în ceea ce privește adaptarea la noile condiții economice.

În urma studiului efectuat am constatat că, *la polul opus* se situează politica fiscal-bugetară care *nu permite un spațiu de manevră în acțiunile întreprinse*, fiind destul de dificil să se producă o modicare, în principal, în sistemul fiscal – bugetar la intervale scurte de timp.

Efectul agregat de ajustare macroeconomică, prin aplicarea concomitentă a politicii fiscal – bugetare și monetare, a fost analizat cu ajutorul modelului IS – LM.

Prin urmare, am arătat faptul că, o politică publică de ajustare nu poate fi decât *o politică macroeconomică*.

În capitolul 2 intitulat ”**Echilibrul și dezechilibrul economic**” am încercat să surprind principalele concepte fundamentale pe care teoria economică le-a dedicat acestui vast domeniu.

S-a încercat o studiere aprofundată, a principalelor conceptelor teoretice cărora economiștii le-au dedicat numeroase lucrări cu caracter fundamental și aplicativ, și care sunt la baza reacțiilor principalelor componente ale echilibrului economic general, precum și a legăturilor fundamentale existente între acestea. În această etapă, au fost abordate efectele politicilor macroeconomice asupra acestor echilibre, în funcție de posibilele stări concrete ale economiei naționale.

Pentru a evidenția importanța și complexitatea echilibrului economic general, am analizat principalele trăsături caracteristice ale acestuia. Din punctul de vedere al nivelului de agregare a economiei, echilibrul economic se manifestă la nivel micro-, mezo- și macroeconomic.

Echilibrul macroeconomic integrează primele două forme de echilibru pe ansamblul economiei naționale și al teritoriului național și are un caracter complex ce nu poate fi redus la o simplă însumare a echilibrelor parțiale și individuale, deoarece, în economie, coexistă și unele dezechilibre temporare, care nu sunt, însă, în măsură să împiedice funcționarea mecanismului economic.

Într-un mod sintetic au prezentat și aspecte teoretice legate de *echilibrul funcțional și echilibrul*, și ținând cont de modul de manifestare a fost abordată problematica din teoria economică a echilibrului *macroeconomic static și dinamic*.

Pentru a duce la îndeplinire întregul demers științific a fost necesar, a înțelege corect noțiunea de echilibru economic, ce capătă o importanță deosebită.

Economia tinde doar către un echilibru, înțeles ca egalitate între nevoi și resurse sau ca o stare de concordanță între ramuri, subramuri și sectoare de activitate..Aceasta prezintă un sistem integrat de sectoare, ramuri și activități în cadrul căreia se desfășoară relații de producție, repartiție, schimb și consum, precum și activități juridice, organizatorice și socio-culturale. Sistemul astfel construit trebuie să fie optim, adică să **furnizeze maximum din cea ce au nevoie oamenii, realizând un echilibru între nevoi și resurse.**

Concepția scolii clasice de economie considera că, piața este „mâna invizibilă” care asigură echilibrul dintre cerere și ofertă, fiind singura în măsură să-i unească și să-și armonizeze producătorii și consumatorii, concepție caracteristică unei piețe cu o concurență perfectă.

J.B.Say observa și faptul că, indivizii nu oferă bunuri și servicii decât în vederea dobândirii puterii de cumpărare necesare achiziționării altor bunuri și servicii, concluzionând că, în fond „**produsele se schimbă contra produse**”.

Potrivit „**legii debușeelor**” formulată de *J.B.Say* orice vânzare este în același timp cumpărare, automat producția își crează o piață corespunzătoare.

Sintetizând ideile școlii clasice și intergrându-le într-un sistem **Leon Wallras** a realizat prima formalizare matematică a teoriei echilibrului general, în condițiile concurenței perfecte.

Noțiunea de alocare „*eficientă*” în teoria echilibrului general și în teoria bunăstării se oglindește la sensul distinct ce a fost atribuit de Vilfredo Pareto în construirea conceptului său despre optim.

Optimul în viziunea lui V. Pareto este însăși concurența perfectă, care asigură eficiența economică. Dacă între consumatori există concurență perfectă, un consumator își maximizează utilitatea dacă rata sa marginală de substituție între două bunuri (care intră în consumul său) este egală cu raportul prețurilor relative ale acestor bunuri.

Doctrina clasică a echilibrului bugetar, privită ca o „**regulă de aur**” în aceea perioadă a avut de înfruntat două critici majore: pe de o parte, critica teoretică lansată de finanțele moderne, iar, pe de altă parte, obstacolele de ordin practic.

Schimbarea viziunii despre „**regula de aur**” a finanțelor publice a pornit o dată cu lucrarea de înaltă ținută științifică a unuia din cei mai mari economiști ai secolului XX John Maynard Keynes – „*The General Theory of Employment, Interest, and Money*”.

Deplasând centrul de greutate de la rolul pieței (al agenților economici individuali), ca instrument de reglare a sistemului economic, către puterea statală, el identifică trei probleme majore ale economiei:

- raportul dintre economia reală de bunuri și servicii și economia fictivă a banilor și creditului;
- relațiile dintre indivizi și întreprinderi, pe de o parte, și dintre aceștia și macroeconomia statului-națiune, pe de altă parte (în aceste relații doar macroeconomia este cea eficientă);
- rolul ofertei și, respectiv, al cererii efective în modul de funcționare a economiei

O altă axă prioritară în prezenta cercetare realizată a constituit-o studierea și aprofundarea concepției despre echilibrul **economic în viziunea modernă care reprezintă un „hibrid”** al viziunilor clasice și keynesiste, adepții acestei viziuni

considerând că impactul șocurilor asupra ofertei sau cererii agregate pot să afecteze economia și pot muta echilibrul sub punctul corespondent ocupării totale. În aceste cazuri, pe termen scurt, apar, recesiunii ce implică explozii ale prețurilor și somajului.

Întrucât instrumentul principal al politicii fiscal-bugetare este bugetul de stat componenta a bugetului general consolidat, și ținând cont de obiectivele stabilite la un moment dat raportate la starea economiei, dar și cu obiectivele politicii economico-sociale, bugetul general consolidat se impune să fie echilibrat sau să înregistreze fie un surplus (excedent), fie un deficit.

Astfel, cunoasterea aprofundată a relației intercondiționale dintre echilibrul bugetar și politica financiară publică reprezintă una din provocările majore pentru pregătire fiecărui economist în parte.

Realizarea acestei intercondiționalități comportă obiectul a doua viziuni. **Prima viziune**, constă în folosirea deficitului bugetar pentru stimularea cererii agregate către producția potențială aferentă angajării totale, dar și prin reducerea ratelor fiscalității pentru a spori veniturile disponibil al agenților economici și menajelor.

A doua viziune este cea neoclasică a finanțării deficitului bugetar aduce spre analiză și concepțiile lui **Robert Barro și Robert Lucas** care susțin că finanțarea deficitului bugetar prin îndatorare va constitui, pentru agenții economici un semnal al unei creșteri viitoare a taxării prin impozite și taxe, pe baza căruia aceștia își diminuează consumul și își sporesc economiile. Se afirmă astfel, cu alte cuvinte că, finanțarea deficitului bugetar pe calea îndatorării reprezintă o amânarea a impozitelor și taxelor, cea ce pune pe picior de egalitate finanțarea pe calea îndatorării cu cea prin creșterea fiscalității.

Știința economică demonstrează că atunci când echilibrul se realizează, el se modifică rapid datorită schimbării unora dintre factorii de formare și mișcare, cea ce înseamnă că în economia reală există întotdeauna abateri de la condițiile de echilibru.

Analiza și interpretarea dezechilibrelor economice se realizează în funcție de intensitatea cu care se manifestă și de efectele pe care le produce, fiind apreciate fie ca o stare de normalitate a economiei de piață, fie ca stare o stare nedorită și care nu poate fi acceptată de autorități în evoluția economiei.

În aprecierea dezechilibrelor ca **o stare nedorită a economiei** se porneste de la realitatea că acestea sunt principalele responsabile de dezordine în cadrul sistemului economic care reacționează ca un sistem viu, efectele lor propagându-se la toate nivelurile.

Din analiza efectuată cu privire la formele de manifestare s-a identificat faptul că, dezechilibrele au următoarele forme de manifestare:

❖ **excesul de ofertă pe piața bunurilor și pe piața muncii**, se concretizează în relealizarea unei părți a ofertei de bunuri economice și apariția șomajului.

❖ **excesul de cerere pe piața bunurilor și excesul de oferta pe piața muncii**, această situație, fiind caracterizată de excesul de ofertă pe piața muncii ce are ca efect șomajul, în timp ce excesul pe piața bunurilor determină disfuncții între ramurile productive, neconcordanțe între intenția de a investi, pe de o parte, și materializarea condițiilor tehnice reale de îndeplinite a acestora, pe de alta parte;

❖ **excesul de cerere simultan pe piața bunurilor economice, a monedei și pe piața muncii**, este rezultatul unei economii aflate în criză structurală profundă. Acest dezechilibru implică existența hiperinflației, a șomajului cronic și, înrăutățirea condițiilor de viață ale majorității oamenilor.

Nu mai puțin importantă, în economia prezentului capitol, este problematica **echilibrului bugetar**, ce reprezintă unul dintre principiile de bază a elaborării bugetelor publice, conform căruia este necesară concordanța între veniturile și cheltuielile bugetare.

Bugetul de stat constituie o componentă esențială a mecanismului economico-financiar al țării. Accepțiunile teoretice cu privire la definirea bugetului și a concordanței între veniturile și cheltuielile bugetare sunt diferite și au constituit o motivație aparte în cercetarea efectuată.

Se pleacă de la faptul că, **bugetul de stat reprezintă un tablou sinoptic, macroeconomic**, sub forma unei balanțe în care sunt înscrise veniturile și cheltuielile publice autorizate.

Diversitatea opiniilor specialistilor, aspect căruia i-am acordat o importanță deosebită, rezidă din rolul pe care bugetul de stat îl are în reglarea macroeconomică și realizarea echilibrului financiar.

El este considerat de unii specialiști, **ca un instrument principal al organizării bugetare**, actul legislativ prin care se prevăd și se aprobă veniturile și cheltuielile anuale ale statului și tuturor serviciilor publice.

Astfel, anualitatea și echilibrul bugetului au o legătură indisolubilă, având drept consecință echilibrul anual al bugetului considerat drept, după opinia celor mai mulți specialiști ca " *un principiu de aur al bunei gestiuni bugetare* "

Concepțiile privitoare la echilibrul bugetar au evoluat, între cele care promovează ideea obligativității acestuia și cele care susțin folosirea deficitului ca instrument al echilibrului economic fiind distinse o mare varietate de puncte de vedere, aceste aspecte teoretice constituind o reală provocare, contribuind astfel, la nivelarea cunoștințelor pentru abordarea laturii aplicative a prezentei cercetări.

Existența unor opinii diferite apărute în privința necesității, modalităților și a oportunității echilibrului bugetar au determinat conturarea unor strategii bugetare alternative:

- strategia bugetul echilibrat anual;
- strategia bugetul echilibrat ciclic;
- strategia bugetul folosirii integrale a resurselor.

Potrivit accepțiunii privind **teoria bugetului echilibrat anual**, orice deficit trebuie compensat în cursul aceluiași an prin crearea unor excedente. **Bugetul echilibrat ciclic** presupune acoperirea deficitelor bugetare apărute în timpul unei depresiuni economice cu excedentele caracteristice avântului economic în cadrul aceluiași ciclu economic.

Accepțiunea modernă a echilibrului bugetar a început să fie din ce în ce mai vizibilă odată ce s-a renunțat la construcția clasică a bugetelor ciclice. Astfel, bugetul a fost văzut având un rol de regulator, mijlocind premisele asigurării unei creșteri economice.

În etapa actuală, când se afirmă tot mai mult caracterul neutru al finanțelor publice, cât și sfârșitul erei conceptului de echilibrare anuală a bugetului, politica bugetară este realizată astfel încât să asigure o corelare, între un ansamblul de indicatori macroeconomici și nivelul deficitului bugetar.

În capitolul 3 "**Politica bugetară a României instrument de atingere a unor ținte macroeconomice**" am făcut o analiză a cadrului macroeconomic din România în perioada 2005-2013, observând dinamica și evoluția principalilor indicatori care reflectă realizarea echilibrului economic general.

Având în vedere mutațiile profunde suferite de economia mondială care a fost cuprinsă de o recesiune severă și care și care prin globalizare au avut un impact major asupra economiei României, în analiza efectuată s-a urmărit calitatea politicilor economice și financiare ale României efectuate în perioada de boom economic 2005-2008 și modificările suferite de aceasta în perioada 2009-2013, ne-am propus să identificăm anumite dezechilibre cu un impact deosebit în generarea unor crize viitoare. În situația în care se va mentine aceeași stare ne propunem să identificăm și eventualele rezolvări

Din cercetarea efectuată asupra cadrului macroeconomic în perioada analizată a rezultat că politica fiscală prociclică a exacerbât dezechilibrele macroeconomice, deficitul bugetar crescând de la 1% din PIB în 2005 la peste 5% în 2008, dezechilibrele fiscal-bugetare din ultimii ani anteriori declanșării crizei financiare .

Acestea au fost generate de cheltuieli publice excesive fără o justificare și fără o raționalitate economică conducând la o supraîncălzire a mecanismului economic, acesta funcționând peste potențial. Au fost operate numeroase rectificări bugetare pe parcursul unui an au facilitat majorarea și realocarea cheltuielilor, sporind amplitudinea și impactul totodată, al deficitului bugetar. La acestea s-a adăugat desigur, și operarea unei politici fiscale prociclice prin scăderi de impozite și taxe, îngustând spațiul fiscal de manevră ulterior declanșării crizei financiare.

Modificarea filosofiei politicii fiscal – bugetare s-a făcut începând cu anul 2009, când pentru restabilirea echilibrului macroeconomic au fost operate o serie de măsuri, unele, dureroase pentru economie, în vederea repunerii pe o direcție sustenabilă economia și de a crea premisele pentru dezvoltarea durabilă a României.

Astfel, au fost analizate principalele măsuri de politică fiscal-bugetară, subscrise cadrului general macroeconomic, ce au fost promovate de Guvernul României pentru corecția întregului mecanism economic și repunerea pe o direcție stabilă a economiei naționale.

Din analiza efectuată a reieșit faptul că, modificările operate în politica fiscală prin creșterea impozitelor indirecte (TVA a crescut de la 19% la 24%), reducerea sau eliminarea unor facilități fiscale, dar și măsurile de corecție asupra cheltuielilor bugetare, unele dureroase (reducerea salariilor personalului bugetar începând cu anul 2010), prioritizarea, raționalizarea și eficientizarea cheltuielilor bugetare au avut impactul așteptat, acela de a repune pe linie de plutire un mecanism economic deviat de la criteriile de macrostabilitate.

Toate aceste măsuri, au vizat îndeplinirea criteriilor de convergență și îmbunătățirea sănătății și calității finanțelor publice, pe fondul confruntării cu fenomenul îmbătrânire a populației, cea ce determină o presiune suplimentară asupra cheltuielilor cu protecția socială.

O altă etapă a cercetării, în cadrul acestui capitol a constituit-o și analiza politicii deficitului bugetar precum și a mecanismului de finanțare a acestuia de către autoritățile române, în perioada analizată de prezenta cercetare.

Studiu efectuat a scos în evidență, modalitățile multiple de acoperire și sursele diversificate de finanțare a deficitului, făcându-se o comparație a acestor surse, precum și impactul creat de acesta asupra sustenabilității datoriei publice a României.

Capitolul 4 **”Evoluția componentelor echilibrului economic general în cazul României în perioada 2005-2013”** intenționează să efectueze o analiză a economiei românești atât în perioada de creștere economică (2005-2008) cât și în perioada de recesiune 2009-2013 urmărindu-se evoluția indicatorilor care reflectă realizarea

echilibrului general. În cadrul acestei analize au fost avute în vedere: echilibru pe piața muncii, echilibrul pieței bunurilor și serviciilor, echilibrul monetar, echilibrul bugetar și echilibrul extern.

Având în vedere că analiza a vizat atât perioade de boom cât și de depresiune economică, ne așteptăm să identificăm anumite dezechilibre cu un impact deosebit în generarea unor crize viitoare. În situația în care acestea se vor mentine ne propunem să identificăm și eventualele rezolvări în vederea aplicării corecțiilor necesare.

Întreg suportul de date necesar pentru analiza l-a constituit anuarele statistice ale României în perioada 2005-2013, Rapoarte ale Ministrului Finanțelor Publice în perioada 2005-2013, Rapoarte lunare și anuale ale Băncii Naționale a României din intervalul analizat, Rapoarte ale Fondului Monetar Internațional publicate în World Economic Outlook, Rapoarte Eurostat ale Comisiei Europene.

SUMMARY

FACULTY OF ECONOMICS AND BUSINESS ADMINISTRATION

DOCTORAL SCHOOL OF SOCIAL AND HUMAN SCIENCES

SUMMARY

of the Ph.D. thesis entitled

**”BUDGET POLICY OF ROMANIA AND ITS IMPACT ON
MACROECONOMIC BALANCE”**

Scientific coordinator: Univ. Prof. Gheorghe PÎRVU, Ph.D.

Ph.D. student: Cosmin Costinel DRICU

D. TABLE OF CONTENTS

INTRODUCTION

CHAPTER 1. BUDGET POLICY – ESSENTIAL PART OF THE FINANCIAL POLICY

1.1. Place and role of the budget policy in the macroeconomic policy mix

1.2. Budget policy: concept, objectives, role

1.3. Functions of the budget policy

1.4. Objectives and tools of the budget policy

1.5. Structure of the budget policies

1.6. Connection between fiscal and budget policy. Fiscal-budget policy mix

CHAPTER 2. MACROECONOMIC BALANCE AND IMBALANCE

2.1. Economic balance: concept, forms and fundamental correlations

2.2. Macroeconomic balance in terms of economic theory

2.2.1. *Balance on goods and services*

2.2.2. *Balance on production factor market*

2.2.3. *Balance on loan market*

2.3. Modern view of the economic balance

2.3.1. *Budget balance and public financial policy*

2.3.2. *Monetary balance and policy*

2.3.3. *External balance and currency market*

2.4. Theories and models of the economic balance

2.5. Theory of the economic imbalance

2.6. Budget balance

CHAPTER 3. BUDGET POLICY IN ROMANIA – TOOLS FOR ACHIEVING CERTAIN MACROECONOMIC GOALS

3.1. Macroeconomic framework in Romania during the period 2005-2013

3.2. Dynamics of economic and budget indicators in Romania during the period 2005-2013

3.2.1. Analysis of the investment rate and budget deficit

3.2.2. Analysis of the production factors and certain sources of finance

3.3. Analysis of the budget policy in Romania in terms of expenditures and budget revenues

3.3.1. The budget fiscal policy focused on resizing the direct-indirect tax ratio

3.3.2. The impact of fiscal compact on Romania

3.3.3. The budget policy focused on the rationalization of the distribution of budget expenditures

3.4. Analysis of the budget deficit policy during the period 2005-2013

3.5. Measures to restore the budget deficit in Romania

CHAPTER 4. DEVELOPMENT OF THE ELEMENTS OF THE GENERAL ECONOMIC BALANCE IN ROMANIA, DURING THE PERIOD 2005-2013

4.1. Dynamic balance and macroeconomic policies in terms of macroeconomic stabilization pentagons – the case of Romania, during the period 2005-2013

4.2. Correlations between the elements of the macroeconomic balance in the Romanian economy during the period 2005-2013

CONCLUSIONS, PROPOSALS AND FUTURE DEVELOPMENTS

REFERENCES

PUBLISHED PAPERS

CURRICULUM VITAE

SUMMARY

ABSTRACT

ANNEXES

E. KEY WORDS: economic policy; financial policy; macroeconomic policy; budget policy; fiscal policy; fiscal-budget policy; discretionary fiscal-budget policy; monetary policy; policy mix; cyclical stabilization; economic growth; budget balance policy; automatic stabilizers; expansionary policy; procyclical policy; primary budget balance; structural budget balance; actual budget balance; cyclical budget balance; macroeconomic adjustment, macroeconomic stability; aggregate demand; aggregate supply; economic balance; financial balance; monetary balance; budget balance; micro-, meso- and macroeconomic balance; static balance; dynamic balance; functional balance; structural balance; economic imbalance; macroeconomic framework; fiscal consolidation; final consumption; gross fixed capital formation; fiscal compact; stability and growth pact; nominal convergence; economic growth; growth rate of real GDP; unemployment rate; inflation rate; foreign direct investment flows; investment rate; savings rate; public debt; macroeconomic stabilization pentagon.

F. REASONS FOR ADDRESSING THE TOPIC

The hypothesis on which the present study is grounded, study that aims to be a systematic and comprehensive research of the budget policy and of the fact that this policy has a role, a place and a specific purpose in the adjustment of the economic mechanism evolution.

Of the many reasons which argue in favour of the systematic study of the role and importance of the budget policy in ensuring the macroeconomic balance, we believe that the following ones are of significant importance:

6. – the role and importance of the state in the economy is manifested through the economic policy tools and, in particular, through the policies they promote; monetary, loan, budget, fiscal; in the framework of the financial policy, the budget policy has an essential role because, by using the budget as the main tools of intervention in economy, the state has an active role in influencing the economic and social processes;
7. – the tools of the budget policy are the public expenditures, which are varied in nature and are used to purchase goods and services necessary for the public institutions, to ensure the financial resources for certain social categories or to ensure the financial support for the development of certain areas or branches of activity;
8. – more than ever, we can speak of the existence of economic interdependence generated by the existence of a global market formed as a result of the relations that have been established between the national economies and which function as a process of internationalization of the factors of production and as a process of deepening the international division of labour through the exchange relations between the economic entities in different countries. This trend occurs more and more often in the evolution of the global economy, in relation to which we can state that an imbalance occurred in a national economy (a good example is the case of the economic crisis caused by the mortgage loans in the USA) may generate a wave of disturbances in all the sectors across the global economy. Therefore, we are witnessing a genuine domino effect occurred due to economic interdependencies, effect which is not confined to only one sector or, at most, to a national economy, but it extends to the entire global economy;
9. – achieving an optimal dosage of policies (policy mix) resulted in a fiscal-budget strategy that takes into account the constraints arising from the economic crisis, and at the same time, it does not sacrifice the medium and long term objectives of the society, that of sustained growth and sustainable development. In this respect, it is necessary to ensure the macroeconomic stability and the public debt sustainability; these objectives will be achieved through the effective management of the revenue system, the rational adjustment and transparent prioritization of the expenditures and by changing the behaviour of the public administration;
10. – reducing the budget deficits, in order to restore the macroeconomic balance, and the correlations between its elements, represent measures to which the authorities have resorted firstly by tax increases, bypassing the healthy, but difficult, way of rationalizing the expenditures, while delaying the rationalization has often led to arbitrary corrections, which became inevitable and which were painful for the entire economy.

D. SYNTHESIS OF THE CHAPTERS

Budget policy influences both the economic activity and the dynamic evolution of the economic processes through the aggregate demand. The projection on a broader horizon of the budget policy is materialized in changing the saving process, the investments and economic growth.

The main objective of this doctoral research is *to observe the impact* which the budget policy promoted by the executive authorities has on *the macroeconomic adjustment*.

In order to have the proper coverage of the major issued mentioned, we have divided the dissertation in 4 relatively equal chapters, the first two having a conceptual and methodological character and the last two mainly with an empirical and instrumental character.

In the first chapter “*Budget policy – essential part of the financial policy*”, we intended to present the role, tools and contribution that the budget policy has in the macroeconomic adjustment.

The budget-fiscal policy has to achieve a balance between the real necessities in terms of financial resources of the state in order to achieve the economic and social objectives, and the real possibilities to cover them.

In my approach, I tried to give some answers both to questions about the budget-fiscal system and its developments in recent years, and to questions about the impact of its implementation in the macroeconomic balance.

I tried to capture the manner in which the macroeconomic adjustment is being carried out through the general budget of the state, thus also through the state budget, process achieved by properly sizing the microeconomic balances or imbalances.

The knowledge of the theoretical aspects of the budget policy, its concept, role and functions, were elements on which I channelled my entire effort, representing a strong “*foundation*” for the entire scientific approach.

A particular attention was paid to the theoretical aspects addressed by the main economic theories on the role and effects of the fiscal-budget policy.

The followers of the Keynesian concept believed that the fiscal policy is a “*lever*” with which the government of a country can control the economy, idea which represented another challenge on the path of the research conducted. Building and improving the concept that a significant budget deficit would act as an extra incentive for economic growth, which would lower the unemployment and revive the economy sparked even more my ambition to seek the truth.

Now, however, few people still believe the Keynesian principles, the idea of a *discretionary fiscal-budget policy* emerging, a policy with beneficial effects but also with certain elements which sometimes limit it.

The modern experience has, however, revealed five economic policy targets which are *integrated* with the help of the budget policy:

- sustainable economic growth;
- employment;
- pricing;
- limiting the budget deficit;
- balancing the payment balance and limiting the current account deficit.

Also, the connections between the budget balance and the other monetary, foreign, exchange policies were analysed, and our effort led to the research of the

optimal dosage (policy mix) which has to be applied in order to adjust the macroeconomic balance.

The result of the political and economic cycles highlighted in recent decades is that focus has been on the anticyclical policies and on the behaviour of the politicians closely related to the behaviour of the electorate. In order to ensure the proper conditions for a sustainable development, the state usually uses a set of fiscal and budgetary stimulus measures.

The conclusion of the research in this vast field is that the anticyclical policies are known and applied worldwide, each government in charge choosing those budget and fiscal tools - from the so-called fiscal and budget mixes - that best fit the specific possibilities of the economy and meet its own political doctrine.

Taking into account the views of Marshall and Swanson, as well as Dornbusch, Fischer and Startz's on the *macroeconomic policy mix* (mix consisting primarily of the monetary and fiscal-budget policies), it is clearly shown that, *the monetary policy* has a great flexibility in terms of adapting to the new economic conditions.

As a result of the study conducted, we found that, *at the opposite pole* there is the fiscal-budget policy which *does not allow any room in its actions*, being quite difficult to make a change in the fiscal-budget system in short periods of time.

The aggregate effect of the macroeconomic adjustment, by applying at the same time both the monetary and the fiscal-budget policy, was analysed using the IS-LM model.

Therefore, we have shown that a public adjustment policy can only be *a macroeconomic policy*.

In the second chapter, entitled "**Macroeconomic balance and imbalance**" we tried to capture the main fundamental concepts that the economic theory has devoted to this vast field.

I went through a thorough studying process of the main theoretical concepts to which the economists have devoted many fundamental and applied works and which represent the foundation of the reactions of the main elements of the general economic balance, as well as of the fundamental connections between them. At this stage, we approached the effects that the macroeconomic policies have had on these balances depending on the possible tangible states of the national economy.

In order to highlight the importance and complexity of the general economic balance, we analysed its main features. From the point of view of the aggregation level of the economy, the economic balance occurs at the micro-, meso- and macroeconomic level.

The macroeconomic level integrates the first two forms of balance in the national economy and territory and it has a complex character which cannot be reduced to a simple sum of partial and individual balances because, in economics, there are also certain imbalances which coexist but which are not able to prevent the operation of the economic mechanism.

We also briefly presented theoretical aspects related to the *functional balance* and, taking into account the manner of expression, the issue of the economic theory of the *static and dynamic balance* has been addressed.

In order to carry out the entire scientific approach, it was necessary to correctly understand the notion of economic balance, which receives a special importance.

Economy tends only to a balance, balance understood as an equal relation between the needs and the resources or as a state of harmony between the branches, sub-

branches and the areas of activity. It represents an integrated system of sectors, branches and activities in which production, distribution, exchange and consumption relations take place as well as legal, organizational and socio-cultural activities. Such a system has to be optimum, therefore *to best provide what people need, achieving a balance between the needs and the resources*.

The point of view of the classical school of economics is that, the market is "the invisible hand" which ensures a balance between demand and supply, being the only one able to unite and to harmonize both the producers and the consumers, element characteristic to a market of perfect competition.

J.B.Say also states that the individuals provide goods and services for the sole purpose of acquiring the purchasing power necessary to later purchase other goods and services, concluding that „*the products are exchanged for products*”.

According to *"the outlets law"* stated by *J.B.Say*, any sale is at the same time a purchase, automatically the production creating an appropriate market .

Synthesizing the ideas of the classical school and integrating them in a system, *Leon Walras* formulated the first mathematical transcription of the theory of the general balance in a market of perfect competition.

The notion of *"efficient"* allocation in the general balance theory and in the welfare theory reflects the distinct meaning assigned by Vilfredo Pareto in the construction of his concept of optimal.

From his point of view, optimal represents the perfect competition which ensures economic efficiency. If there is a perfect competition among consumers, a consumer maximizes his utility if his marginal rate of substitution of two goods (falling under his consumption) is equal to the ratio of the relative prices of these goods.

The classical doctrine of the budget balance, regarded as *"a golden rule"* in that period had to face two major criticisms: on one hand, the theoretical criticism launched by modern finances, and, on the other hand, the practical obstacles.

The change in the view of *"the golden rule"* of the public finances started with the work of a high scientific value of one of the greatest economists of the 20th century, John Maynard Keynes, – „*The General Theory of Employment, Interest, and Money*”.

Shifting the focus from the role of the market (of the individual economic agents), as a tool to adjust the economic system, to the power of the state, he identifies three major problems in economy:

- the ratio between the real economy of goods and services and the fictitious economy of money and loans;
- the relations between the individuals and businesses, on one hand, and between them and the macroeconomy of the nation-state, on the other hand (in these relations, only the macroeconomy is the efficient one);
- the role of supply and, respectively, of the effective demand in the operating mode of the economy.

Another priority in this research is the thoroughgoing study of the **modern point of view of the economic balance** which represents a *"hybrid"* between the classical and Keynesian approaches, the followers of this point of view stating that the impact of the shocks on the aggregate supply or demand may affect the economy and may move the balance below the point corresponding to the full commitment. On the short term, in these cases, certain recessions occur, recessions which include the skyrocketing of prices and unemployment.

As the main tool of the fiscal-budget policy is the state budget, part of the consolidated general budget, and taking into account the objectives set at one point in connection with the state of the economy, but also with the objectives of the economic and social policy, the consolidated general budget is required to be balanced or to record either a surplus or a deficit.

Therefore, knowing the interdependent relation between the budget balance and the public financial policy represents one of the major challenges in the training of each economist.

Achieving this interdependent relation represents the objective of the second point of view. *The first point of view* is to use the budget deficit to stimulate the aggregate demand towards the potential production connected to the full commitment, but also to reduce the fiscal rates to increase the available incomes of the economic agents and households.

The second point of view is the neoclassical one of financing the budget deficit and it analyses the concept of *Robert Barro* and *Robert Lucas* who state that financing the budget deficit through debt will represent, for the economic agents, a signal for a future increase in taxation through taxes, which leads to a decrease of their consumption and an increase of their savings. In other words, financing the budget deficit through debt represents a deferral of taxes which means that the process of financing through debt is the same as the increase of tax.

Economics proves that, when balance is achieved, it changes rapidly due to the modifications that occur in some training and movement factors, which means that in the real economy there are always deviations from the balance conditions.

The analysis and interpretation of the economic imbalances are achieved according to the intensity which they occur and to the effects that they produce, being considered either to be a normal state of the market economy or an unwanted state which cannot be accepted by the authorities in the development of the economy.

In assessing the imbalances as *an unwanted state of the economy*, the starting point is the fact that they are primarily responsible for the disorder in the framework of the economic system which reacts as a living system, their effects being propagated on all levels.

From the analysis of their forms, the following representation of the imbalances have been identified:

❖ *excess of supply on the goods market and on the labour market*, is reflected in conducting a part of the supply of economic goods and in the occurrence of unemployment.

❖ *excess of demand on the goods market and the excess of supply on the labour market*, this situation being characterized by an excess of supply on the labour market which results in unemployment, while the excess on the goods market determines dysfunctions between the production branches, differences between the intention to invest, on one hand, and the materialization of the real technical conditions to conduct them, on the other hand;

❖ *excess of demand on the same time on the economic goods market, on the monetary market and on the labour market*, is the result of an economy in a deep structural crisis. This imbalance implies the existence of hyperinflation, chronic unemployment and worsening of the living conditions for most people.

Not less important in the economy of this chapter, is the issue of *the budget balance* which represents one of the fundamental principles of drawing up public

budgets according to which the correlation between the revenues and the expenditures is necessary.

The state budget is an essential part of the economic and financial mechanism of the country. The theoretical concepts regarding the budget definition and the correlation between the economic revenues and expenditures are different and have represented a particular motivation in the researched performed.

The starting point is that, *the state budget represents a synoptic macroeconomic painting*, in the form of a balance that lists the authorized public revenues and expenditures.

The diversity of opinions between specialists, aspect that represented an important elements in this research, lies in the role that the state budget has in the macroeconomic balancing and in achieving the financial balance.

It is considered by some experts as *a main tool of budgetary organization*, the legal document for stipulating and approving the annual revenues and expenditures of the state and of all the public services.

Therefore, the annual nature and balance of the budget are inextricably linked, resulting in the annual balance nature of the budget, in the opinion of many specialists considered to be *“a golden principle of good budgetary management”*.

The points of view regarding the budget balance have evolved, being divided between those which promote its compulsory nature and those which support its usage as a tool of the economic balance, therefore a great variety of points of view being expressed, these theoretical aspects representing a challenge in this research, contributing to the knowledge level used later in approaching the applied aspects of this research..

The existence of different points of view concerning the necessity, the means and opportunity of the budget balance have shaped some alternative budgetary strategies:

- the annual balanced budget strategy;
- the cyclic balanced budget strategy;
- the full usage of the resources budget strategy.

According to the concept of *the annual balanced budget*, any deficit must be compensated in the same year by creating a surplus. *The cyclic balanced budget* requires the budget deficits which occurred during an economic crisis to be covered by the surpluses characteristic to the economic boom from the same economic cycle.

The modern understanding of the budget balance began to be increasingly more visible starting with the classical structuring of the cyclical budgets. Therefore, the budget was perceived as having a regulatory role, mediating the premises to ensure the economic growth.

At this stage, when the neutral character of the public finances is more and more stated, stage that represents the end of the concept of annual balancing of the budget, the budget policy is conducted so as to ensure a correlation between a set of macroeconomic indications and the level of budget deficit.

In the third chapter *“Budget policy in Romania – tools for achieving certain macroeconomic goals”* we have conducted an analysis of the macroeconomic framework of Romania during 2005-2013, observing the dynamic and evolution of the main indications which reflect the achievement of the general economic balance.

Taking into account the deep changes occurred in the global economy which was defined by a severe recession, changes which, through globalization, had a major impact on the Romanian economy, in the analysis conducted we observed the quality of the

economic and financial policies of Romania during the economic boom, the period 2005-2008, and their amendments during the period 2009-2013, and we intended to identify certain imbalances with a particular impact in generating future crises. If this state is maintained, we intend to also identify possible solutions.

From the research conducted on the macroeconomic framework in the period under review, it has been shown that the procyclical fiscal policy has exacerbated the macroeconomic imbalances, the budget deficit increasing from 1% of GDP in 2005 to over 5% in 2008, the fiscal-budget imbalances of recent years preceding the financial crisis.

They had been caused by excessive public expenditures without justification and without an economic rationality, thus leading to an overheating of the economic mechanism, the mechanism operating above potential. Numerous budget amendments had been conducted over a period of one year, amendments which had facilitated the increase and reallocation of the expenditures, increasing the magnitude and impact of the budget deficit. Carrying out a procyclical fiscal policy through decreasing the taxes was also added to the situation, narrowing the manoeuvre fiscal space after the financial crisis.

Changing the fiscal policy philosophy started with 2009, when, in order to restore the macroeconomic balances, a number of measures were introduced, some of them painful for the economy, in order to shift the economy towards a sustainable direction and to create the conditions for a sustainable development of Romania.

The main fiscal-budget policy measures were analysed, included in the general macroeconomic framework and passed by the Romanian Government in order to correct the entire economic mechanism and to shift the national economy on a stable direction.

From the analysis conducted, it was shown that the changed occurred in the fiscal policy through increasing the indirect taxes (the VAT increased from 19% to 24%), decrease of cancellation of certain tax facilities, but also the corrective measures on the budgetary expenditures, some of them very painful (decreasing the salary of the budgetary personnel starting with 2010), rationalization and increasing the efficiency of the budgetary expenditure, had the expected impact, to restore afloat an economic mechanism shift from the macro stability criteria.

All these measures were aimed at fulfilling the convergence criteria and improving the health and quality of the public finances amid the confrontation with the phenomenon of population aging, which puts additional pressure on the social protection expenditures.

Another stage in the research in this chapter is represented by the analysis of the budget deficit policy as well as of the mechanism of financing it by the Romanian authorities during the period under research.

The study revealed the multiple coverage modalities and the various sources to finance the deficit, by comparing them, and also their impact on the sustainability of the public debt of Romania.

The fourth chapter, "**Development of the general economic balance in Romania during the period 2005-2013**", intends to carry out an analysis of the Romanian economy both during the economic boom (2005-2008) and during the recession (2009-2013), observing the development of the indicators which reflect the general balance. In this analysis, the following elements were considered: balance on labour market, balance on goods and services, monetary balance, budget balance and external balance.

Taking into account that the analysis covered both the periods of economic boom and the economic depression, we expected to identify certain imbalances with a particular impact in generating future crises. If this state is maintained, we intend to also identify possible solutions in order to implement the necessary corrections.

The entire data necessary for the research was found in the Romanian statistical yearbooks during the period 2005-2013, Reports of the Ministry of Public Finance during the period 2005-2013, monthly and annual reports of the National Bank of Romania during the period under review, Reports of the International Monetary Fund published in World Economic Outlook, Eurostat Reports of the European Commission.